

**Методичні рекомендації про викладання іноземних мов у 2020/2021
навчальному році**

Вивчення іноземних мов у 2020-2021 навчальному році буде здійснюватися за декількома Державними стандартами та типовими освітніми програмами, а саме:

- для учнів 1-3 класів за новим Державним стандартом початкової освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року №87, та Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом О. Я. Савченко, і Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Р. Б. Шияна;
- для учнів 4 класів за Державним стандартом початкової загальної освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462, та Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти I ступеня (початкова освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 № 405;
- для учнів 5-9 класів за Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392, та Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), розробленою на виконання Закону України «Про освіту» і затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 № 408;
- для учнів 10-11 класів за Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392, та Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня (профільна середня освіта), розробленою на виконання Закону України «Про освіту» і затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 № 407.

Як і в минулі роки інваріантна складова навчального плану основної школи (1-11 класи) забезпечує реалізацію змісту іншомовної освіти на рівні Державного стандарту.

Предмети та курси за вибором визначаються закладами освіти у межах гранично допустимого навчального навантаження з урахуванням інтересів та потреб учнів, а також рівня навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу.

Звертаємо увагу на те, що як і у попередні роки заклад освіти має право вибору щодо вивчення другої іноземної мови. Рішення про запровадження вивчення

другої іноземної мови приймається, залежно від умов для такого вивчення, закладом освіти *самостійно*.

Залишається чинним наказ Міністерства від 07.08.2015 № 855 «Про внесення змін до навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів», згідно з яким збільшено години на вивчення іноземної мови за рахунок варіативної складової. Рішення про збільшення годин на вивчення іноземної мови за рахунок варіативної складової на всіх ступенях освіти приймається залежно від наявності умов для такого вивчення закладом освіти *самостійно*.

Типові освітні програми з іноземних мов містять низку тем і питань, що безпосередньо пов'язані з проблематикою інтегрованих змістових ліній. Програми не обмежують смислове та лінгвістичне наповнення інтегрованих змістових ліній, а лише пропонують орієнтовні шляхи їх реалізації. Вчителі можуть наповнити новим міжпредметним змістом й інші теми, створювати альтернативні можливості для поєднання різних знань та умінь, а також навчальних методів з метою формування ключових життєвих компетентностей та досягнення цілісності навчальної програми й освітнього процесу відповідно до потреб певного класу.

Дозволяється використовувати підручники, що видані у поточному році та в попередні роки, враховуючи при цьому зміни в програмах. Щодо додаткової навчально-методичної літератури, то вчителі вільні в її виборі й можуть застосовувати таку, що найкраще реалізує їхню методику навчання та компетентнісний потенціал предмету «Іноземні мови». Програма не обмежує самостійність та творчу ініціативу вчителів, передбачаючи гнучкість у виборі та розподілі навчального матеріалу відповідно до потреб учнів та обраних засобів навчання.

Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу учнів 3-го класу «Нової української школи»

Державний стандарт початкової школи та нові програми з іншомовної галузі націлюють на удосконалення рівня володіння іноземною мовою, базуючись на вже досягнутому у 2 класі рівні pre-A1 у напрямі наступного рівня A1. Дескриптори рівня A1 чітко визначені програмою відповідно до кожного виду мовленнєвої діяльності та узгоджені із Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти. Досягнення цього рівня передбачається по завершенню початкової школи.

У 3-му класі продовжується імпліцитне вивчення граматичних явищ у контексті дитячих комунікацій, широке використання ритміко-пісенного та ігрового матеріалу, який допомагає не лише закріплювати мовленнєвий матеріал, але й створювати позитивний настрій на уроках.

Комунікативно-ігрова методика вивчення іноземних мов, створення траєкторії особистого успіху учня, формування вміння позитивно взаємодіяти в групі/класі є ключовими компонентами побудови освітнього процесу у 3 класі. Основна ідея освітнього процесу на цьому етапі полягає у створенні ефективної програми мотивації молодшого школяра до вивчення іноземних мов та забезпечення оптимального розвитку кожного учня на основі педагогічної підтримки його особистості в умовах спеціально організованої іншомовної навчальної діяльності.

У 3 класі дитина звикає до перебування в школі, а тому цей чинник втрачає безпосередню емоційну привабливість. Саме тому мотив до іншомовної діяльності варто підкріпити інтересом до змісту навчання, нових форм роботи.

Формування умінь позитивної взаємодії – важливий елемент навчання, який знаходить втілення в серії завдань НМК, що націлюють молодшого школяра на співпрацю з однокласниками під час виконання їх у парах і групах. Технологія співробітництва впливає на розвиток мотиваційного складника у структурі іншомовної навчальної діяльності і спонукає учнів до пошуків конструктивної моделі взаємодії в процесі спільного розв’язання завдань.

Спілкування учнів відбувається відповідно до сфер, визначених програмою. Система вправ і завдань для засвоєння навчального матеріалу представлена у підручниках та робочих зошитах, які за змістом і структурно пов’язані між собою, та передбачають інтегровану навчальну діяльність, включно з аудіосупроводом та інтерактивними електронними додатками.

Відповідно до методичних засад комунікативно орієнтованого навчання, лексичні одиниці і граматичні структури вивчаються і відпрацьовуються не відокремлено, а в контексті комунікативних ситуацій. Новий мовний і мовленнєвий матеріал у 3 класі вводиться за принципом «снігової грудки», відображаючи так званий *building-up approach* – підхід, що дає змогу будувати нове на вже засвоєному учнями матеріалі. Навчально-методичне забезпечення націлює на подальший розвиток первинних мовних знань та мовленнєвих умінь, навчаючи комбінувати засвоєний раніше матеріал з новим.

У мовному плані в НМК для 3 класу запропоновано більший обсяг матеріалу для усвідомлення учнями звукового складу слів англійської мови.

Мовленнєвий матеріал представлений мовленнєвими зразками від речення до текстів діалогічного і монологічного характеру, які є водночас зразком для відтворення та схемою для побудови власного діалогу і складання власної розповіді.

Важливу роль в НМК для 3-го класу продовжують відігравати розігрування сценки, які допомагають учням націлитися на відтворення емоційно забарвлених діалогів та полілогів. Драматизації дають можливість залучити до активної діяльності найсором’язливіших, «тихих» учнів. Використання мотиву

гри в актора не лише стимулює школяра до вивчення мови, а й допомагає йому долати психологічний бар'єр, виробляти уміння спілкуватися у колективі ровесників.

У підручнику для 3 класу в сфері особливої уваги залишається навчання учнів читання іноземною мовою, в зв'язку з чим збільшено обсяг завдань для читання. Оскільки саме читаючи, учні ознайомлюються з матеріалом, що стає базовим для розвитку подальшого усного мовлення. Для розвитку уміння читати вголос пропонуються вправи, що удосконалюють навички й уміння:

- швидко і точно встановлювати графемно-фонемні відповідності;
- правильно озвучувати графічний образ слова і зіставляти його зі значенням;
- читати по синтагмах, об'єднуючи слова у смислові групи.

Під час розвитку вміння читати про себе метою є навчити розуміти зміст нескладних текстів, використовуючи зокрема і мовну здогадку. При цьому учням пропонуються завдання відреагувати на зміст тексту невербально

(наприклад, вибрати з кількох речень ті, що відповідають змісту тексту) або вербально (наприклад, відповісти на загальні та спеціальні запитання).

Щодо письма, то в 3 класі учні продовжують вчитися правильно писати слова, словосполучення, а також нескладні речення. Цьому сприятиме виконання вправ і завдань із робочого зошита, зокрема кросвордів, шарад і інших завдань навчально-ігрового характеру. Комплект для 3 класу одночасно ознайомлює учнів із комунікативно-функціональним блоком письмової діяльності, а саме з написанням елементарного запрошення, поздоровлення, листа, записки, повідомлення.

Послідовний системний розвиток усіх складників комунікативної компетентності неможливий без формування в учнів мотивації до спілкування іноземною мовою. Створення психологічних і дидактичних умов для розвитку в школярів бажання вивчати іноземну мову є особливо важливим на етапі молодшого шкільного віку. Тому слід сприяти виникненню в молодших школярів потреби мати друзів у різних куточках світу й ознайомлювати з їхнім життям.

Водночас важливим, з точки зору соціокультурного розвитку учнів, є вивчення ними соціокультурного портрета країни – носія мови, розвиток уміння описувати іноземною мовою реалії життя власної країни, формування уявлень про загальнолюдські цінності. Тому на сторінках підручника пропонується порівняти звичаї, за якими відзначають свята у країнах виучуваної мови, із тими, які побутують в Україні. Наявність матеріалу для екстралігвістичної діяльності сприяє розвитку у дітей уявлення про навколишній світ і допомагає ознайомити їх з елементами культури міжнаціонального спілкування.

Мікродіалог культур у підручнику для 3 класу відбувається через особисті стосунки персонажів підручника, через їхній обмін повідомленнями та інші види спілкування. Ознайомлюючись із подіями в житті один одного, почуттями і враженнями, а також ставленням до різних явищ, учні дізнаються про елементи реалій життя в різних країнах.

Крім навчальних текстів і тренувальних вправ, у навчальному комплекті вміщено достатню кількість творчих та прикладних розвивальних завдань для використання у навчально-ігровій діяльності третьокласників, для долучення їх до власного мовного портфеля.

Технологія учнівського мовного портфеля заохочує третьокласників до добору власних найкращих робіт і презентації власних успіхів іншим. Поступово заповнюючи його сторінки, третьокласник вчиться досягати багатокультурності і багатомовності оточуючого світу, розмаїття іноземних мов, відчуття себе громадянином власної країни, а також роздумувати над важливістю вивчення іноземних мов для задоволення особистих інтересів і потреб, зокрема, для здійснення комунікації з ровесниками з інших країн. За допомогою мовного портфеля відбувається первинне усвідомлення процесу навчання іноземної мови та самоусвідомлення у ньому. З допомогою вчителя третьокласник вчиться проєктувати власні цілі, спостерігати за власними діями та успіхами, презентувати власні роботи та формувати первинні демонстраційні уміння. Так відбувається становлення метакогнітивної діяльності, від подальшого розвитку якої залежить формування умінь самостійної роботи в іншомовному навчанні, впевненість у власних діях, уміння ставити і досягати власні цілі на наступних етапах. Самоусвідомлення і самоспостереження є першим кроком до формування первинних умінь самооцінювання в подальших класах, відправним пунктом траєкторії, націленої на розвиток учнівської автономії на старшому етапі середньої школи, що є необхідним умінням та умовою для успішного навчання її випускників у майбутньому.

Організація дистанційного навчання іноземних мов у закладах загальної середньої освіти

За останні роки онлайн уроки стають дедалі популярнішими у царині вивчення іноземних мов. Із закриттям шкіл, пов'язаним з пандемією корона вірусу, мільйони вчителів були вимушені стрімко перейти на нові рейки онлайн навчання.

Для вчителів, які опинилися у цій ситуації, це спричинило певні складнощі. Гарна новина у тому, що методика викладання предмета не змінилася, і питання полягає лише в адаптації методики з урахуванням сучасних онлайн інструментів.

Вибір платформи для проведення уроків

Якщо вчителі вже відвідували вебінари або онлайн конференції, тоді вони мають уяву про те, як проходить урок, навіть якщо їм ще не довелося проводити їх самим.

Для уроків в онлайн режимі характерні такі риси:

- можливість і вчителю, і учням використовувати аудіо та відео інструменти, щоб бачити і чути один одного;
- функція «підняти руку» для звернення до вчителя/учня;
- функція «включити» або «виключити» мікрофон вчителя/учня;
- функція «чат», де можна писати запитання або зауваження;
- функція «інтерактивна біла дошка»;
- функція «поділитися» екраном (слайдами, документами, тощо) вчителя або учнів;
- функція «створення виділених зон» для парної або групової роботи.

Наводимо перелік популярних платформ. Skype – дуже популярний інструмент, знайомий багатьом учителям і учням, хоча він і не має функцій інтерактивної білої дошки та виділених зон, а також має обмеження у кількості учасників у безкоштовній версії. Zoom – надзвичайно популярна платформа серед учителів з повним комплектом рис, наведених вище. Вона безкоштовна для уроків один на один та для групових занять (до 40 хвилин). Adobe Connect та WizIQ мають ще більше характеристик. Вони потребують підписки та оплати, але й мають безкоштовні пробні версії.

Обираючи будь-яку платформу, необхідно ознайомитися з інструкціями, приєднатися до групи користувачів, уважно передивитися навчальні відео. Потім можна самостійно випробувати функції у ролі вчителя, щоб засвоїти необхідні дії. Надалі можна поступово опановувати весь функціонал.

Підтримка контакту з учнями

Учителі, які працюють з окремими учнями, або з невеликими групами, підтримують зв'язок за допомогою електронної пошти, Viber, WhatsApp або Slack. Але якщо вчителю потрібно задати домашнє завдання, надіслати документ, запропонувати тест, краще вибрати навчальну платформу. Такими можуть бути Google Classroom, Human Школа, Edmodo та інші.

Попитом користуються добре відомі інструменти комунікації та зворотного зв'язку, які сприяють незалежному учінню. Ось неповний перелік безкоштовних програм.

[Padlet](#) – інтерактивна дошка, на яку можна додавати фото, тексти, документи, аудіо/відео записи;

[Flipgrid](#) – відео-зона, де можна розміщувати відео з завданнями для учнів, які в свою чергу можуть створити свої відео-матеріали;

[Actively Learn](#) – можливість додавати запитання або нотатки до статті, або ділитися посиланнями на вебсайт і читати коментарі учнів;

[Quizlet](#) – створення електронних карток і вікторин для вивчення нової лексики;

[Storybird](#) – можливість створення з учнями цікавих навчальних книг з ілюстраціями, які можна анонімно поширити в інтернеті.

Перше питання яке виникає це, яким способом синхронним чи асинхронним вчителі планують скористатися. Або іншими словами, чи буде вчитель використовувати онлайн викладання, щоб одночасно зібрати клас у віртуальній аудиторії (синхронно) або буде відправляти учням роботу, та просити їх звітувати про її виконання (асинхронний).

Тож, поради щодо роботи за цими двома способами будуть різними. Вибір платформи для спілкування з учнями

Існує достатня кількість платформ на вибір, кожна з яких має свої переваги та недоліки, і перехід на кожную з них може зайняти певний час. Зважаючи на те, що вчителям, ймовірно, потрібно багато часу на спілкування з учнями у рамках свого навантаження (декілька паралелей та декілька класів на паралелі), то, звісно, що краще орієнтуватися на відносно просте програмне забезпечення.

Учителі можуть, наприклад, скористатися Skype, який надає відео зв'язок, текстовий чат, обмін екраном та запис. Додаткові функції, як-от «зустрітися зараз», дозволяють учителям об'єднати всіх учнів у одну групу. Мінусом є те, що не всі користуються Skype, він потребує створення облікового запису, що може призвести до розголосу персональних даних. До того ж, безкоштовна версія Skype дозволяє об'єднати в групу лише до 10 осіб.

Якщо вчителі мають обліковий запис Google, наприклад, користуються Gmail, то вони мають безкоштовний доступ до Google Meet (раніше Google Hangouts). Google Meet дозволяє встановити безпечний голосовий або відео зв'язок зі 100 особами. Google також має вбудовану платформу Google Classroom, якою можна скористатися як для синхронного, так і для асинхронного навчання.

ZOOM платформа, з якою працюють наразі багато шкіл в усьому світі, є безкоштовною для використання протягом 40 хвилин, але для організації навчання великої кількості класів протягом довшого часу школі потрібно буде оплачувати користування цією платформою. Однією з переваг ZOOM є те, що учням не обов'язково створювати обліковий запис і публікувати власні контактні дані. Для приєднання достатньо натиснути на посилання і ввести

пароль. ZOOM має функцію «сесійні зали», що дозволяє організувати парну та групову роботу.

Додаткові технології, які можуть знадобитися

Зрозуміло, що для організації онлайн навчання окрім інтернет-платформи знадобиться підключення до мережі Інтернет. Розповсюдженою технологією є Wi-Fi, яка, зазвичай забезпечує надійний зв'язок. Проте, у випадку масового підключення її пропускна здатність може бути недостатньою. Тому бажано підключити комп'ютер до кабельної мережі, що надасть стійкіший зв'язок.

Ефективне синхронне онлайн навчання потребує аудіо та відео зв'язку. Мікрофони, динаміки і камери, здебільшого, вбудовані у ноутбуки, смартфони, планшети. Проте, вони не завжди можуть забезпечити якісний звук. Тому рекомендується використовувати гарнітуру.

Планування й організація уроків онлайн

Плануючи онлайн уроки, варто пам'ятати: «менше означає більше». Кожна активність онлайн, ймовірно, потребуватиме більше часу, ніж у звичайному класі. На початку і протягом кожного заняття можуть виникати невеликі проблеми з підключенням, звуком, камерою, онлайн інструментами. Заплануйте 2-3 хвилини на початку уроку для того, щоб переконатися, що всі підключилися, чують і бачать. Передбачте певну кількість часу на непередбачувані ситуації, як-от: нестійкий інтернет зв'язок, «зависання» програми тощо.

Оскільки учні звичні до роботи з підручниками, доречно використовувати їх і під час уроків онлайн. Хоча, очевидно, певні активності потребуватимуть значної адаптації. Наприклад, можливо, не доцільно пропонувати учням просто читати підручник або слухати великі тексти під час уроку в ZOOM. Натомість, варто застосувати елементи «перевернутого класу» і попросити учнів прочитати або прослухати текст до уроку, а час на уроці витратити на обговорення та виконання різноманітних завдань.

Опрацювання граматики та лексики можна здійснювати за допомогою підручників, дошки або PowerPoint. Багато вчителів також діляться документами Google або файлами Microsoft OneNote, з якими учні працюють спільно. Маючи посилання, та використовуючи спільний доступ до екрану, учні можуть бачити доробки один одного. Учні також можуть писати у зошитах і демонструвати роботу через камеру. Учителі також можуть використовувати традиційні засоби навчання, як-от картки, показуючи їх на камеру.

Зворотний зв'язок Здійснення зворотного зв'язку, зокрема, отримання відповідей, відгуків, коментарів, може виявитися найскладнішим. Деякі

платформи мають функції, які можуть стати у пригоді. Функція «Піднести руку» допомагає з'ясувати, хто з учнів готовий відповідати. Учні можуть писати на дошці або анотувати слайд. Відповідати можна і в чаті.

Щоб уникати ситуацій, коли один учень розмовляє упродовж тривалого часу, необхідно, насамперед, узгодити певні правила/протоколи спілкування онлайн.

Функція «Сесійні зали» дозволяє об'єднати учнів у пари або групи та здійснювати моніторинг виконання завдання кожною окремою парою або групою.

Допомога учням у навчанні онлайн Розпочинаючи онлайн навчання, не залучайте учнів одразу до виконання складних проєктів. Спочатку переконайтеся, що учні вміють користуватися онлайн інструментами. Сплануйте декілька простих активностей, які мають на меті познайомитися із роботою платформи. Наприклад, Дошка оголошень для спілкування. Дайте учням завдання з читання «упорядкувати інструкції» щодо публікацій на дошці оголошень, а потім попросіть їх розмістити свої відповіді на дошці.

«Сесійні зали». Попросіть учнів зайти у свою групу і разом із партнерами відповісти на короткий опитувальник «Знайомство» або «Зустріч після довгої перерви».

Електронна пошта для спілкування. Почніть із короткого представлення або обговорення того, чим ви займалися від моменту останньої зустрічі дотепер. Переконайтеся, що учні знають про функцію «Відповісти всім».

Функція «Піднести руку». Проведіть швидку розминку «Піднесіть руку, якщо ...." Наприклад, «Піднесіть руку, якщо вам подобається кава», «Піднесіть руку, якщо ви встали до 7 ранку».

Ці завдання мають чіткі мовні цілі, тому учні все ще вмотивовані виконувати їх. Однак, їх справжній намір – це допомогти учням призвичаїтися до роботи на онлайн платформі. Якщо з самого початку не переконатися в тому, що учні опанували онлайн інструменти, це може зашкодити подальшому навчанню, відволікаючи учнів на технічні питання.

Розвиток упевненості під час роботи в інтернеті Однією з особливостей онлайн навчання є те, що багато хто почуває себе впевненіше, висловлюючись онлайн. Ті, хто, зазвичай, соромиться виступати навіть перед невеликою групою очно, може викласти повідомлення у соцмережі для всього світу. Але це можна легко зруйнувати, якщо не бути обережним із зворотним зв'язком. Адже без взаємодії віч-на-віч, без заохочуючого виразу обличчя, зауваги можуть сприйматися як різка критика. Тож, будьте гуманними:

- поєднуйте загальну та особисту похвалу; навіть коротке миттєве повідомлення, на кшталт «Молодці! Справилися із ...» може сприяти підвищенню впевненості;

- уникайте негайних виправлень публічно, це можна зробити у приватних повідомленнях;
- заохочуйте взаємодію на дошці оголошень, ставлячи завдання, які потребують публікацій на дошці та відгуків на них;
- узгодьте з учнями етикет щодо спілкування і співпраці онлайн, особливо щодо взаємовиправлення та взаємооцінювання.

Чіткі інструкції

Необхідність надання чітких інструкцій може здаватися очевидною, але оскільки здійснювати моніторинг роботи учнів під час онлайн уроків набагато складніше, чіткі інструкції стають ще важливішими. Інструкуйте учнів не поспішаючи; переконайтесь, що всі зрозуміли завдання. Обговоріть з учнями намір активності; за можливості продемонструйте, що треба зробити/наведіть приклад; надавайте інструкції покроково, за можливості з візуальною підтримкою; обов'язково перевірте, як учні зрозуміли інструкції. Все це дозволить уникнути втрати мотивації, яка може виникати від того, що учні відчують, що вони витратили час, роблячи щось не так.

Асинхронне навчання

Однією із найпопулярніших нині платформ для дистанційного навчання є Google Classroom/Google Клас. Google Клас уможливорює вчителям швидко створювати, урізноманітнювати й упорядковувати завдання; встановлювати зворотний зв'язок; легко спілкуватися з усім класом та з кожним учнем/ученицею окремо. Всі виконані завдання учнів автоматично зберігаються на Google Диску, що дозволяє за потреби неодноразово переглядати їх.

У Google Класі можна працювати з Google Документами, Google Диском, Gmail, YouTube, завантажувати аудіо та відео матеріали. Вчителі можуть робити оголошення, ставити запитання, коментувати роботу учнів у реальному часі, а також відслідковувати виконання завдань, перевіряти та оцінювати роботу. Учні дізнаються, яку роботу їм потрібно виконати, на сторінці завдань. Для учнів Google Клас веде облік виконаних та не виконаних завдань, а також оцінок та коментарів.

Нині побутує достатня кількість сервісів обміну повідомленнями: як-от: WhatsApp, Viber, Messenger тощо. Будь-який з них можна ефективно використати і для дистанційного навчання мови.

Пропонуємо кілька адаптованих порад від Oxford University Press щодо використання сервісу WhatsApp, зокрема функцій **текст, фото, відео, аудіо та смайлики**.

Заповнення пропусків

Учень/учениця переглядає підручник і вибирає речення. Записує речення у WhatsApp повідомленні, але пропускає одне слово, поставивши знак підкреслення ( ) на його місці. Потім надсилає повідомлення однокласнику/однокласниці. Адресанту потрібно надіслати у відповідь пропущене слово.

Речення з помилками

Учень/учениця переглядає підручник і вибирає речення. Записує речення у WhatsApp повідомленні, але робить граматичну, орфографічну або лексичну помилку. Потім надсилає повідомлення однокласнику/однокласниці для перевірки. Адресанту потрібно надіслати у відповідь виправлене речення.

Викресли зайве

Учень/учениця записує у WhatsApp повідомленні чотири слова, одне з яких відрізняється від інших трьох. Потім надсилає повідомлення однокласнику/однокласниці. Адресанту потрібно надіслати у відповідь зайве слово і пояснити свій вибір.

Дистанційне інтерв'ю

Учень/учениця робить аудіо запис запитань, які хоче поставити однокласникам. Потім надсилає запис однокласникам по черзі. Адресанти роблять аудіо запис відповідей на запитання.

Аудіо щоденник

Учні/учениці роблять аудіо записи розповідей про те, що вони роблять протягом дня. Прослухавши записи один одного, вони можуть порівняти до якої міри їхні заняття схожі чи не схожі.

30-ти секундна відео презентація

Учні/учениці готують і записують 30-секундну відео презентацію на обрану тему і надсилають однокласникам.

Путівник

Учні/учениці записують коротке відео про місце, яке вони добре знають. Це може бути їхній будинок, мікрорайон, школа тощо. Разом із відео записуються комертарі.

Опиши процес

Учні/учениці вибирають добре знайомий процес, наприклад, приготування бутерброда. Фотографують кожний етап і описують його.

Роби те, що я кажу

Учень/учениця записує та надсилає однокласникам аудіо інструкції до дій, які потрібно виконати. Однокласникам потрібно продемонструвати розуміння інструкцій, записавши селфі відео дій, описаних в інструкціях.

Історія у смайликах

Учні/учениці вибирають чотири смайлики і надсилають їх однокласникам. Адресантам потрібно написати дуже коротку розповідь, яка містить усі чотири слова/поняття, які відповідають цим смайликам.

Онлайн навчання у багатьох аспектах відмінне від традиційного, але у підсумку, дуже багато з того, що вчителі роблять на уроці в класі, можна перевести в режим онлайн. Все залежить від розуміння функціоналу платформи і підходів до навчання, які ці інструменти забезпечать.

Особливості організації навчальної діяльності учнів

Особливості, ефективність, рівень мотивації учнів

Навчальна діяльність	Особливості, ефективність, рівень мотивації учнів
Подача матеріалу та завдань через месенджери, електронну пошту, соціальні мережі або шкільні сайти	<ul style="list-style-type: none"> • використовується переважно для повторення вже вивченого матеріалу • недостатньо ефективно без встановлення надійного зворотного зв'язку і мотивації учня
Розміщення записаних відео уроків на ТВ або YouTube каналах	<ul style="list-style-type: none"> • учні є пасивними учасниками перегляду, тому така форма роботи є недостатньо ефективною та мотивуючою • може стати корисним у поєднанні з іншими видами навчальної діяльності
Самостійне опрацювання учнями матеріалу друкованих/електронних підручників або інших джерел та спілкування з учителями під час відео конференцій	<ul style="list-style-type: none"> • доволі ефективна форма роботи • є елементом «перевернутого» навчання

Самостійне опрацювання учнями матеріалів підручника та електронних ресурсів, виконання завдань та отримання відгуків від учителів	ефективна форма роботи за умови залучення низки онлайн інструментів
Самостійне опрацювання учнями навчальних матеріалів на спеціалізованій платформі з можливістю виконання інтерактивних завдань і здійснення зворотного зв'язку	<ul style="list-style-type: none"> • досить ефективна форма роботи • надає можливість створити індивідуальний навчальний кабінет учня • дозволяє працювати в узгодженому з вчителями режимі • має технічну підтримку платформи • мотивує учнів і сприяє взаємодії учитель-учень

Оцінювання навчальних досягнень учнів

Здійснення контролю забезпечує своєчасне корегування навчального процесу з метою приведення його до рівня, заданого програмою й стандартом, що окреслюють очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів.

Зміст навчання іноземної мови охоплює такі види мовленнєвої діяльності: рецептивні, продуктивні та інтеракційні. Для участі в них необхідні такі уміння: сприймання на слух; зорове сприймання; усне та писемне продукування; усна, писемна та онлайн взаємодія. Для виявлення рівня володіння кожним умінням розроблені відповідні критерії.

Мовленнєві уміння є основою для реалізації системи контролю над ходом і якістю засвоєння учнями змісту навчання іноземної мови.

Учні з самого початку навчання повинні знати, яких результатів їм потрібно досягти, і що від них очікують. У цьому полягає й певний стимул до підвищення якості власних знань і умінь.

Основними видами оцінювання з іноземної мови є поточне (не поурочне), тематичне, семестрове, річне оцінювання та підсумкова державна атестація.

Основною ланкою в системі контролю у закладах загальної середньої освіти є поточний контроль, що проводиться систематично з метою встановлення правильності розуміння навчального матеріалу й рівнів його опанування та здійснення корегування щодо застосовуваних технологій навчання.

Основна функція поточного контролю – навчальна. Запитання, завдання, тести спрямовані на закріплення вивченого матеріалу й повторення пройденого, тому індивідуальні форми доцільно поєднувати із фронтальною роботою групи.

Тематичне оцінювання проводиться на основі поточного оцінювання. Окремого оцінювання для виставлення тематичних оцінок не передбачено. Під час виставлення тематичного балу результати перевірки робочих зошитів не враховуються.

Важливою ланкою в системі контролю є семестровий контроль, що проводиться періодично з метою перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в обсязі навчальних тем, розділів семестру й підтвердження результатів поточних балів, отриманих учнями раніше. Семестровий контроль проводиться двічі на рік.

Завдання для проведення семестрового контролю складаються на основі програми, охоплюють найбільш актуальні розділи й теми вивченого матеріалу, розробляються вчителем з урахуванням рівня навченості, що дозволяє реалізувати диференційований підхід до навчання.

Семестровий контроль проводиться за всіма мовленнєвими вміннями. У журналі робиться, наприклад, такий запис:

5.12.	18.12.	22.12.	25.12.
Контроль аудіювання	Контроль говоріння	Контроль читання	Контроль письма

Звертаємо увагу, що «Контроль» не є контрольною роботою і може бути комплексним та проводитись у формі тестування.

Оцінка за семестр ставиться на основі поточного оцінювання (тематичного) та оцінок контролю з мовленнєвих умінь.

Особливості дистанційного оцінювання навчальної діяльності учнів

- використання опитувальників та їх адаптація;
- підготовка розгорнутих запитань на перевірку засвоєння матеріалу;
- забезпечення послідовності у чергуванні викладання матеріалу та інтерактивного опитування;
- додаткова увага до аспекту самооцінювання учнями власної навчальної діяльності;
- достатній час на відповіді учнів;

- анонімне опитування учнів (за потреби);
- використання оцінювання як інструменту кращого розуміння процесу учіння;
- заохочення конструктивної критики (що працює, що не працює) з боку учнів.

Ведення шкільної документації

У початковій школі (1-4 класи) зошити перевіряються після кожного уроку у всіх учнів.

У 5-9 класах зошити перевіряються один раз на тиждень.

У 10-11 класах у зошитах перевіряються найбільш значимі роботи але з таким розрахунком щоб один раз на місяць перевірялись роботи всіх учнів.

До виправлення помилок у письмових роботах вчителі можуть підходити диференційовано, враховуючи вікові особливості учнів та рівень сформованості відповідного уміння у конкретного учня/учениці: виправляти помилки власноруч; підкреслювати слово/вираз тощо з помилкою; підкреслювати саму помилку з метою самостійного виправлення її учнем/ученицею; позначати рядок, в якому є помилка, на полях з метою самостійного пошуку та виправлення помилки учнями.

Відповідно до загальних вимог до ведення класного журналу «Записи в журналі ведуться державною мовою. З іноземних мов частково допускається запис змісту уроку та завдання додому мовою вивчення предмета. Зошити підписуються виучуваною мовою.

Організаційні питання

Поділ класів на групи здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказом Міносвіти і науки України від 20.02.02 р. № 128. При поглибленому вивченні іноземної мови клас ділиться на групи з 8-10 учнів у кожній (не більше 3 груп); при вивченні іноземної, що не є мовою навчання, а вивчається як предмет – клас чисельністю понад 27 учнів ділиться на 2 групи.

З огляду на те, що майже всі стратегічні документи щодо вивчення іноземних мов, зорієнтовані на Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти, більш детально ознайомитися із основними положеннями цього документа можна на сайті <http://www.coe.int>

Безкоштовні онлайн-ресурси для організації дистанційного навчання

Англійська мова

Британська Рада

Навчання різних вікових груп: практичні ресурси, плани уроків тощо
<https://www.teachingenglish.org.uk/resources>

Низка різноманітних коротких курсів для вчителів на FutureLearn
<https://www.teachingenglish.org.uk/training>

Тематичний блог для вчителів: дистанційне навчання <https://tinyurl.com/y8lesqzd>

Путівник із дистанційного навчання

<https://tinyurl.com/ydgtesy0>

Публікація «Інновації в освіті: дистанційне навчання

<https://tinyurl.com/y8kqp5qz>

Навчальний відео серіал Word on the street (рівень B1, B2)

<https://tinyurl.com/yc44nndh>

Аудіо серіал Big City Small World (рівень B1)

<https://tinyurl.com/rlgq7j2>

Колекція ресурсів для розвитку мовленнєвих умінь

<https://learnenglish.britishcouncil.org/skills>

Граматичний практикум

<https://learnenglish.britishcouncil.org/grammar>

Лексичний практикум

<https://learnenglish.britishcouncil.org/vocabulary>

Express Publishing

Матеріали для сприймання на слух (рівні A2 – B1), плани уроків,

формувальне оцінювання

<https://foliobooks.com.ua/ua-teachers-room>

Безкоштовні ресурси для вчителів від видавництва: робочі аркуші, картки, аудіо записи, портфоліо та багато іншого <https://tinyurl.com/y9dk9nca>

Linguist – Cambridge University Press – MMPublications Дистанційне навчання (1 – 4 класи):

Quick Minds <https://bit.ly/2xGdCeV>

Super Safari <https://bit.ly/3eH0HtB>

Kid's Box <https://bit.ly/2RXm93H>

Дистанційне навчання (5 – 9 класи):

Eyes Open <https://bit.ly/2zmAS1R>

Think <https://bit.ly/3brzFVe>

Prepare <https://bit.ly/2wXqdK4>

Дистанційне навчання – підготовка до складання Кебриджських екзаменів:

Objective <https://bit.ly/2Y2gDRv>

Compact <https://bit.ly/2RVJ1AA>

Complete <https://bit.ly/2Vs2QBN>

Fun Skills (Starters) <https://tinyurl.com/y9jhesw9>

Fun Skills (Movers) <https://tinyurl.com/ydyx6o8c>

Fun Skills (Flyers) <https://tinyurl.com/y83s43rn>

Безкоштовний інтерактивний додаток, аудіо, додаткові ресурси, підручники, книги для вчителя та інше до курсу Quick Minds for Ukraine

<https://tinyurl.com/y77lj6me>

Методичні поради, посилання на платформи для організації дистанційного навчання та інше:

Quizlet <https://tinyurl.com/y8yl7oel>

Kahoot <https://tinyurl.com/y9x5n54z>

Blackboard <https://tinyurl.com/yd5n42a7>

Використання візуальних елементів

<https://tinyurl.com/y8gkyof9>

Дія та взаємодія – важливі складники дистанційного навчання у початковій школі

<https://tinyurl.com/ybhj8jqs>

Відеоуроки Smart Junior for Ukraine для учнів 1-3 класів

<https://tinyurl.com/ybdkm5qv>

Oxford University Press

Навчаємося вдома: вебінари, блоги, корисні поради, ідеї, завдання та інше

<https://tinyurl.com/ycsvcuuh>

Вчительські спільноти, вебінари, підписка на професійні розсилки, домашнє читання тощо

<https://tinyurl.com/y9lcqxuu>

Оцінювання: активності, які допомагають учням продемонструвати те, що вони знають

<https://tinyurl.com/y7fnqnek>

Адаптивне тестування у вивченні англійської мови <https://tinyurl.com/y7vn7g66>

Оцінювання глобальних умінь

<https://tinyurl.com/y74fcmzz>

Створення тестів для підлітків

<https://tinyurl.com/y98koce9>

Серія вебінарів для вчителів на тему оцінювання <https://tinyurl.com/y8tejpna>

Pearson - DINTERNAL EDUCATION Освітній сайт «Пірсон» Україна

<https://www.pearson.eu/cee/ukraine/homepage/> Дистанційне учіння та навчання

<https://tinyurl.com/ya5e77wl>

Вебінари та відео тренінги для вчителів англійської мови

<https://tinyurl.com/y9u6avfr>

Ресурси для вчителів

<https://tinyurl.com/yaz5mcch>

Ресурси для учнів

<https://tinyurl.com/y79lec3u>

Освітній проєкт: уроки наживо

<https://tinyurl.com/y9cvmmxx>

MACMILLAN EDUCATION

Початкова школа: <https://macmillanukraine.com/distance-learning/> Середня та старша школа <https://macmillanukraine.com/distance-learning/> Відеоінструкції стосовно роботи з онлайн-ресурсами

<https://www.youtube.com/channel/UCy6NceQPLfFGjKuq6l8l-3w/playlists>

Вебінари з експертами по дистанційному навчанню

<https://www.macmillanenglish.com/tr/distance-teaching-and-learning-hub/know-how/webinars>

Уроки для дистанційного навчання:

<http://www.onestopenglish.com/>

Французька мова

Основні інтернет-ресурси з французької мови для різних категорій користувачів, зосереджені на одній платформі <https://kit-francais.glideapp.io/>

Базовий інтернет-ресурс з французької мови для батьків
<https://tinyurl.com/yazfnkcu>

Базовий інтернет-ресурс для вчителів французької мови
<https://tinyurl.com/y9vvjahb>

Базовий інтернет-ресурс для учнів, навчальний додаток
<https://tinyurl.com/y88q3zv2>

Сайти для безкоштовного вивчення французької мови: для учнів усіх рівнів
<https://tinyurl.com/y8rdoynx>

<https://www.bonjourdefrance.com/>

Безкоштовні онлайн тести для перевірки рівня володіння французькою мовою
<https://tinyurl.com/ydgg4g2t>

<https://tinyurl.com/y9sclmem>

<https://tinyurl.com/yc4a9ehu>

Додатки для вивчення французької мови <https://www.lingoizing.com/fr/>
<https://babadum.com/>

Французька мова для вчителів і учнів <https://savoirs.rfi.fr/en/apprendre-enseigner>

Безкоштовний навчальний кібержурнал для вивчення французької мови в режимі онлайн

<https://tinyurl.com/ybxslzms>

<https://tinyurl.com/ybgtd3ow>

<https://tinyurl.com/y7xftroq>

<https://espacevirtuel.emdl.fr/>

IFprofsUkraine – соціальна мережа професійного типу, яка об'єднує франкомовних освітян України

<https://ua.ifprofs.org/>

<https://tinyurl.com/y9lzo6hy>

<https://enseigner.tv5monde.com/>

Навчальні матеріали для вчителів французької мови, з використанням актуальних подій у Франції та світі

<https://tinyurl.com/ybxslzms>

<https://tinyurl.com/ybgtd3ow>

<https://espacevirtuel.emdl.fr/>

Допоміжний сайт з вивчення французької мови <https://www.zerodeconduite.net/>

PROFLE+ – навчальна онлайн платформа для вчителів французької мови

<https://www.ciep.fr/formation/profile-plus>

<http://www.cned.fr/inscription/8PFLEDIX>

Відкриті курси (МООС) для викладання французької мови

<https://mooc.cavilam.com/>

IFOS навчальна платформа для викладання професійної французької мови

<https://ifos.institutfrancais.com/>

Німецька мова

Дитячий Університет для дітей віком від 8 до 12 років, де вони мають можливість навчатися за трьома напрямками: людина, природа, техніка, а також вивчати німецьку мову

<https://tinyurl.com/y7p7w6sn>

Онлайн-університет JuniorUni для учнів від 12 до 14 років

<https://tinyurl.com/yamzdemt>

Безкоштовна комп'ютерна гра для учнів віком від 8 до 12 років, яка мотивує їх до вивчення іноземних мов, водночас, допомагає оцінити навчальні досягнення учнів

<https://tinyurl.com/ycfap3vw>

Місто слів. Навчальний додаток для опанування лексики рівня A1/A2

<https://tinyurl.com/h2tcz7w>

10 навчальних розділів для опрацювання лексики та граматичних структур на повсякденні теми

<https://tinyurl.com/y9ne2nkk>

Казки з усього світу

<https://tinyurl.com/y78hfalz>

Для вчителів

Безкоштовні вебінари для вчителів німецької мови від Goethe-Institut

<https://tinyurl.com/y8lbjfg6>

<https://tinyurl.com/ychn9gns>

Матеріали для навчання, цікаві ідеї для занять, актуальні теми з методики та дидактики німецької мови

<https://tinyurl.com/yba2l3c5>

Онлайн платформа Goethe-Institut «Німецька в початковій школі»: добірка матеріалів, які можна використовувати, щоб зробити уроки веселими та різноманітними

<https://tinyurl.com/y9srcdx7>

Проект «Lautstark»: різноманітні дидактичні матеріали до теми «Популярна музика із Німеччини»

<https://tinyurl.com/ycmrerfd>

Художні фільми або відеоролики для мотивації учнів у процесі навчання

<https://tinyurl.com/y7laq7l4>

Дидактичні матеріали з літератури

<https://tinyurl.com/yc4993cf>